

Sorszám	Javaslattevő megnevezése	Fejezet, oldalszám	Hivatkozott szöveg	Észrevétel	Szövegszerző módosítási javaslat	Észrevétel kezelése
1	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	I. Bevezetés, 3. oldal	„Jelen dokumentum olyan javaslatok gyűjteménye, amelyek az érintett intézmények, szolgáltatók, önkormányzatok, civil és szakmai szereplők együttműködésére, valamint a helyben rendelkezésre álló erőforrások aktivizálására támaszkodnak.”	A VEP egletszere irányadó partnerségi körből kimaradnak a gazdasági szereplők, a munkáltatók és a területi gazdasági kamara. Ez nincs összhangban azzal, hogy több beavatkozás közvetlenül a foglalkoztathatóság, a felnőttképzés, a pályorientáció és a vállalkozói kompetenciák fejlesztését célozza. A munkáltatói oldal bevonása nem maradhat egyes táblázatok általános szereplőfelcsorolásának szintjén.	A mondat helyébe az alábbi szöveg lépjen: „Jelen dokumentum olyan javaslatok gyűjteménye, amelyek az érintett intézmények, szolgáltatók, önkormányzatok, civil és szakmai szereplők, továbbá a gazdasági szereplők, munkáltatók, ágazati érdekképviselések és a Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésére, valamint a helyben rendelkezésre álló társadalmi és gazdasági erőforrások aktivizálására támaszkodnak. A foglalkoztathatóságot, képzést, pályorientációt és vállalkozói kompetenciákat érintő beavatkozásokat dokumentált munkáltatói igényekre és rendszeres gazdasági konzultációra kell alapozni.”	A módosítási javaslat átvételére került.
2	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	I. Bevezetés, 3–4. oldal	„A dokumentum emellett kitér az ütemezésre, a közreműködőkre és a megvalósításért felelős szereplőkre...”	A táblázatok több ágazatban a Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzatot jelölik meg megvalósításért felelőként, miközben az adott szervezet tényleges szerepe sok esetben inkább koordináció. A felelős, a koordinátor, a projektigazgató és a szakmai közreműködő fogalma nincs elválasztva. Ez végrehajtási és számonkérhetőségi bizonytalanságot okoz, és olyan szervezetekre is kötelezettséget telepíthet, amelyek azt előzetesen nem vállalták.	A bekezdés a következő mondatokkal egészüljön ki: „Az egyes beavatkozásoknál elkülönítheten kell megjelölni a szakpolitikai vagy intézményi felelőst, a vármegyei koordinátort, a projektigazgatót és a szakmai közreműködőket. Szervezeti közértelem jogszabályi hatásköre, intézményfenntartói jogállása vagy előzetes együttműködési megállapodása alapján jelölhető meg megvalósításért felelősként. A BKMKIK közreműködőként történő nevesítése a Kamarával történő előzetes egyeztetéshez és a konkrét feladattal rögzítéséhez kötött.”	A javaslat alapján a Bevezetésben módszertani megjegyzéssel pontosítottuk a táblázatokban szereplő felelősök és közreműködők értelmezését. A szerepkörök tételei szétválasztást ugyanakkor nem vezettük át, mivel azt az egységes Módszertani Útmutató a VEP szintjén nem várja el. Emellett a várható intézményi, fenntartói és ágazati irányítási változások miatt a későbbi megvalósítás konkrét szereplői és felelősségi viszonyai jelenleg csak korlátozottan határozhatók meg.
3	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	3.2. Felnőttképzés, 425. és 431. oldal; 3.2.2. 4. beavatkozás	„A képzések eredményességét növelheti a munkáltatók, a szakképzési centrumok, a foglalkoztatási szervezetek és a felnőttképző intézmények együttműködésének fejlesztése.” „Vármegyei munkaerőpiaci és képzési együttműködési platform létrehozása, amely rendszeresen feltárja a gazdasági szereplők képzési igényeit...”	A dokumentum a „gazdasági kamarákat” általános közreműködőként megemlíti, de nem rögzíti a kamara konkrét feladatát, a munkáltatói igények feltárásának módszerét, rendszerességét és területi-ágazati bontását. Nem jelenik meg az sem, hogy a képzések eredményességét a képzés befejezésén túl elhelyezkedési és munkahely-megtartási mutatókkal is mérni kell.	A 4. beavatkozás b) pontja helyébe az alábbi szöveg lépjen: „b) Vármegyei munkaerőpiaci és képzési együttműködési platform létrehozása a foglalkoztatási szervezetek és a járási hivatalok koordinálása mellett. A platform – a BKMKIK szakmai közreműködésével – legalább évente, járási és ágazati bontásban feltárja és összegzi a munkáltatók képzési, kompetencia- és létszámgigényeit; javaslatot tesz rövid ciklusú, moduláris és munkahelyi gyakorlati elemet tartalmazó képzésekre; továbbá nyomon követi a résztvevők képzésbefejezését, 6 és 12 hónapos elhelyezkedését és foglalkoztatásban maradását.” A közreműködők között a „gazdasági kamarák” megjelölés helyett a „Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)” szerepeljen.	A módosítási javaslat átvételére került.
4	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	3.3. Egyéb oktatási, képzési feladatok, 466. oldal; 3.3.2. 5. beavatkozás	„Közreműködő szervezetek: Szakképzési centrumok, foglalkoztatási szervezetek, köznevelési intézmények.” „c) Pályorientációs napok, üzemlátogatások, karrierprogramok és tanácsadási szolgáltatások szervezése.”	A pályorientációs és üzemlátogatási beavatkozásból hiányzik a munkáltatói oldal és a BKMKIK, holott a munkaerőpiaci igények, a szakmák valós munkakörnyezete és a vállalkozói életpályák hiteles bemutatása nélkül a program kínálatvezérelt maradhat. A helyi KKV-k és a térségi hiányszakmák képviselőinek bevonását szervezeten kell biztosítani.	A beavatkozás b) és c) pontja az alábbiak szerint módosuljon: „b) Vármegyei pályorientációs együttműködési hálózat létrehozása a BKMKIK, a szakképzési centrumok, a köznevelési intézmények, a foglalkoztatási szervezetek, a felsőoktatási intézmények és a helyi munkáltatók részvételével. c) A pályorientációs napok, üzemlátogatások, szakmabemutatók és karrierprogramok tervezését évente aktualizált térségi munkáltatói igényekhez kell igazítani, és biztosítani kell a KKV-k, a hiányszakmákat képviselő munkáltatók, valamint a vállalkozói életpályák bemutatását.” A közreműködők felsorolása egészüljön ki: „BKMKIK, helyi munkáltatók és ágazati szakmai szervezetek”.	A módosítási javaslat átvételére került.
5	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok, 681–684. oldal	„A feltárt hiányosságok kezeléséhez olyan beavatkozások szükségesek, amelyek nem kizárólag képzést kínálnak, hanem a foglalkoztatási felzárkózáshoz szükséges teljes belépési utat támogatják... valamint a munkáltatói kapcsolatokat erősítik.” Az 5.6.2. táblázat NÖK célcsoportjánál közreműködőként családsegítő szolgáltatók, civil szervezetek és mentorok szerepelnek.	A szöveg helyesen azonosítja a munkáltatói kapcsolatokat szükségességét, de ezt a beavatkozási táblázat nem fordítja le konkrét intézkedésre. Hiányzik a BKMKIK és a munkáltatók bevonása, a fogadó munkahelyek feltárása, a munkatapasztalat-szerzés, a munkahelyi mentorálás és a foglalkoztatás tartósságának mérése.	Az 5.6.2. fejezet NÖK célcsoportjára vonatkozó 1. beavatkozása a következő d) ponttal egészüljön ki: „d) A BKMKIK és a térségi munkáltatók bevonásával foglalkoztatási partnerség kialakítása, amely fogadó munkahelyeket tár fel, támogatott munkatapasztalatot, munkahelyi mentorálást, rugalmas vagy részmunkaidős foglalkoztatási lehetőségeket és a munkába járást segítő megoldásokat kapcsol a képzési programokhoz. A program eredményességét a munkába állás, valamint a 6 és 12 hónapos foglalkoztatásban maradás alapján is értékelni kell.” A közreműködők köre egészüljön ki a BKMKIK-val, a helyi munkáltatókkal, a foglalkoztatási szervekkel és a szakképzési/felnőttképzési intézményekkel.	A módosítási javaslat átvételére került. A Módszertani Útmutató a), b) és c) pont alá sorolja a beavatkozásokat azok jellege szerint. A javaslat emiatt az „a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok” pont alá került besorolásra.

6	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	5.7. Digitális kompetenciafejlesztés, 690–697. oldal	„A digitális kompetenciák fejlesztése a társadalmi részvétel, a munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés szempontjából egyre meghatározóbb területté vált.” Az 5.7.2. táblázat beavatkozásai döntően az alapvető eszközhasználatra, az online ügyintézésre és a digitális biztonságra irányulnak.	A munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség célként megjelenti, de a konkrét beavatkozásokból hiányoznak a munkahelyi és vállalkozási célú digitális készségek, továbbá a munkáltatók és a BKMKIK szerepe. A lakossági digitális felzárkóztatást ki kell egészíteni a tényleges munkahelyi digitális együttműködéshez, az adat- és kibbiztonsághoz, a mesterséges intelligencia felolós alkalmazásához, valamint a digitális kereskedelmi és ügyfélkapcsolati feladatokhoz szükséges készségek csak korlátozottan érhetők el. Beavatkozás: a) A BKMKIK, a szakképzési centrumok, a felnőttképzők és a munkáltatók közreműködésével gyakorlatorientált digitális munkaerőpiaci programcsomag kialakítása. b) Munkahelyi digitális alapkészségek, kibbiztonsági tudatosság, felolós MI-használat, elektronikus vállalkozási ügyintézés és digitális ügyfélkapcsolat fejlesztése. c) Munkáltatói helyszínhez vagy valós munkafeladathoz kapcsolódó műhelyek és rövid modulok szervezése. Közreműködők: BKMKIK, helyi munkáltatók, szakképzési centrumok, felnőttképzők, könyvtárak és közösségi intézmények.”	Az 5.7.2. táblázat új, 10. sora legyen: „10. A munkaerőpiaci és vállalkozási célú digitális kompetenciák korlátozott elérhetősége. Ok: A programok többsége az alapvető eszközhasználatra és az online ügyintézésre összpontosított, a munkaerőpiaci és vállalkozási célú digitális kompetenciák fejlesztéséhez szükséges készségek csak korlátozottan érhetők el. Beavatkozás: a) A BKMKIK, a szakképzési centrumok, a felnőttképzők és a munkáltatók közreműködésével gyakorlatorientált digitális munkaerőpiaci programcsomag kialakítása. b) Munkahelyi digitális alapkészségek, kibbiztonsági tudatosság, felolós MI-használat, elektronikus vállalkozási ügyintézés és digitális ügyfélkapcsolat fejlesztése. c) Munkáltatói helyszínhez vagy valós munkafeladathoz kapcsolódó műhelyek és rövid modulok szervezése. Közreműködők: BKMKIK, helyi munkáltatók, szakképzési centrumok, felnőttképzők, könyvtárak és közösségi intézmények.”	A módosítási javaslat új sorként átvezetése került a táblázatba.
7	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	III. Összegzés, 6. Horizontális szempontok, 731–732. oldal	„...indokolt a közvetett és támogató célcsoportok – (gy különösen a hozzátartozók, kísérők, gondozók, pedagógusok, – közösségszervezők, civil és egyházi szereplők, roma mentorok és helyi közösségi szereplők – bevonásának szakmai elismerése.”	A horizontális partnerségi felsorolásból kimaradnak a munkáltatók, a gazdasági kamarák és az ágazati érdekképviseletek. Ez különösen a képzési, pályaeorientációs, digitális, ifjúsági és foglalkoztatási programoknál gyengíti a munkaerőpiaci relevanciát és a programból a tényleges foglalkoztatásba vezető szolgáltatást utat.	A felsorolás a következő szöveggel egészüljön ki: „... továbbá – a foglalkoztathatóságot, képzést, pályaeorientációt, vállalkozói kompetenciákat vagy munkaerőpiaci integrációt célzó beavatkozások esetében – a munkáltatók, a gazdasági kamarák, az ágazati szakmai és vállalkozói érdekképviseletek, valamint a munkahelyi mentorok bevonásának szakmai elismerése.” Kiegészítő mondat: „E beavatkozások tervezése és értékelése során a célcsoport szükségleteit a dokumentált munkáltatói igényekkel és a helyi gazdaság foglalkoztatási lehetőségeivel össze kell hangolni.”	A módosítási javaslat tartalmaz átvezetést erre.
8	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	IV. Partnerségi lépések, 733–734. oldal	„A dokumentumok véleményezésének, társadalmi társulásának és elfogadásának menete az alábbi lépésekből áll:” A felsorolás 1. Kidigózás, 2. Társadalmi társulás, 3. Felzárkóztató Fórum által elfogadás, 4. Vármegyei Közgyűlés által elfogadás és 5. Közzététel lépésekből áll.	A partnerségi folyamat a közzététellel lezárul, nem tartalmaz végrehajtási, monitoring-, beszámoló és felülvizsgálati mechanizmust. Nem rögzíti a gazdasági érdekképviseletek, így a BKMKIK tartós részvételét sem. Ennek a VEP könnyen csak hivatkozási vagy pályázati dokumentum maradhat.	A felsorolás a következő 6. ponttal egészüljön ki: „6. Megvalósítás és monitoring – Az elfogadást követően a VEP végrehajtására két éves forduló, évente aktualizált intézkedési terv készül, amely beavatkozásokonként rögzíti a koordinátort, a projektgazdát, a közreműködő partnereket, a finanszírozási forrásait, a mérőfőkövetek és az eredményindikátorokat. A végrehajtást VEP Monitoring Munkacsoport követi nyomon, amelyben a BKMKIK állandó tagként vesz részt a foglalkoztatási, képzési, pályaeorientációs, vállalkozási fejlesztési és digitális munkaerőpiaci beavatkozások tekintetében. Az előrehaladási érteke nyilvános beszámoló készül, a dokumentum szakmai felülvizsgálatára legalább kétféleképpen kerül sor.”	A VEP módszertani útmutatója nem tartalmaz előírt végrehajtási és monitoring rendszer kialakítására vonatkozóan. Így az észrevételben szereplő, a végrehajtási szervezeti kereteire, ütemezésére, felelősségi rendjére és nyomon követésére vonatkozó elemek VEP keretében történő szabályozását a jelenlegi módszertani keretek nem teszik lehetővé.
9	Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara (BKMKIK)	II. Szolgáltatási hiányok – általános megvalósítási szempontok, 4–6. oldal; valamennyi beavatkozási táblázat	„A dokumentum azért nemcsak célcsoportonként és tématerületenként azonosítja a fejlesztési irányokat, hanem törekszik azok gyakorlati megvalósíthatóság feltételeinek rögzítésére is.” A beavatkozási táblázatok jelentős része egyetlen, 2035. évi határidőt tartalmaz.	A 2035-ös végső határidő önmagában nem teszi végrehajthatóvá és számonkérhetővé a javaslatokat. A dokumentumból többnyire hiányzik a kiinduló érték, a köztes mérőfőkövet, a számszerű célérték, az adatforrás, a finanszírozás és a fenntarthatóság. A foglalkoztatási és képzési intézkedéseknél különösen szükséges az eredményesség munkaerőpiaci mérése.	Az általános megvalósítási szempontok a következő bekezdéssel egészüljenek ki: „Valamennyi kiemelt beavatkozáshoz rögzíteni kell a kiinduló helyzetet, a 2027., 2030. és 2035. évi mérőfőköveteket, a kimeneti és eredményindikátorokat, az adatforrásait és a mérési gyakorlatát, a lehetséges finanszírozási forrásait, a koordinátort, a projektgazdát, a közreműködő partnereket, valamint a fenntarthatósági feltételeket. A foglalkoztatási és képzési programok minimumindikátorai: bevont munkáltatók száma; résztvevők és képzést eredményesen befejezők száma és aránya; 6 és 12 hónapos elhelyezkedési és foglalkoztatásban maradási arány; a munkáltatói elégedettség, valamint a résztvevők által megszerzett, igazolt kompetenciák.”	Az észrevételt köszönjük. A felvetés szakmailag indokolt, ugyanakkor a VEP tartalma és részletezettsége az egységes Módszertani Útmutatóban elvárt szerkezetű és kidolgozási szintűre igazodik. A dokumentum funkciója elsősorban a SZÜT-ban feltárt szolgáltatási hiányokra épülő fejlesztési irányok és beavatkozási javaslatok rögzítése, ezért sem terjedelme, sem részletessége alapján nem alkalmas valamennyi beavatkozás projekttervi mélységű, indikátorokkal, mérőfőkövetekkel, adatforrásokkal, finanszírozási és fenntarthatósági elemekkel történő kidolgozására. A javasolt szempontok a későbbi projekt-előkészítési szakaszban, az egyes projekttervek és beavatkozások részletes kidolgozása során válnak relevánssá. Ennek megfelelően az általános megvalósítási szempontok között utalást helyezünk el arra, hogy a VEP-ben megfogalmazott beavatkozási irányok továbbfejlesztése során szükséges a kiinduló helyzet, a mérőfőkövetek, az indikátorok, az adatforrások, a finanszírozási lehetőségek, a felelősségi és partnerségi viszonyok, valamint a fenntarthatósági feltételek részletes meghatározása.
10	Helvécia Nagyközség Önkormányzata	2.4. Gyermekejéti alapellátások 2.4.1. Gyermekejéti szolgáltatások 2.4.1.1. Feltárt szolgáltatási hiányosságok 2.4.1.1.1. Lakossági hozzáférési hiányai, akadályozó tényezők: 293. oldal	Szüneti étkészítésben részesül a vármegyében 2.348 gyermek. A vármegye 119 településből 20 településen nem érhető el a gyermekek számára a szüneti étkészítés (Bácsfentenyőgy, Bátormonostor, Bugapusztaháza, Csúszártórtés, Csólyospálos, Drágszék, Dunaszentbenedek, Érsekcsanak, Harkakötöny, Helvécia, Homokmégy, Jakabszállás, Kunbaracs, Kunszállás, Miske, Möröcgát, Tiszazug, Újsólt, Vaskút, Zsana)	Nem valós információ, hogy Helvécia településen nem érhető el a gyermekek számára a szüneti étkészítés. Az Önkormányzat a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C. §-a alapján a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13-13/B.§-ának megfelelően biztosítja a szüneti gyermekétkeztetést és értesíti a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét az igénybevételről. Tehát Helvécia településen elérhető a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szüneti étkészítés, a szülők ugyanakkor nem éleik ennek lehetőségével, ezért nincs adat az igénybevételről.	Helvécia települést vegyük ki a felsorolásból.	Köszönjük az észrevételt, a szöveg pontosításra került a következő módon: „A vármegye 119 településből 20 településen nem érhető el vagy a szülők nem éleik a gyermekek számára nyújtott szüneti étkészítés lehetőségével...”
11	Bács-Kiskun Vármegyei Oktatóközház - Donka Gabriella, szociális munkás	40. oldal 3. pont	a)2 kommunikációs elérési problémák (több helyen ismétlődik)	A szociális munkás nem kísérő személyzet, az a szociális gondozónő (a szociális munkás egyetemi végzettség)		A módosítási javaslat átvezetése került, általánosabb megfogalmazásban utalunk a bevondandó szociális szereplőkre.
12	Dr. Maklós Nándor	I. Bevezetés, 3–5. oldal; a dokumentum egésze	„A VEP beavatkozási javaslatai a SZÜT-ban ismertetett stratégiai dokumentumokkal összhangban kerültek megfogalmazásra...”	A VEP hivatalos módszertana szerint a Paktum felülvizsgálatát a Helyi Esélyegyenlőségi Programok (HEP) alapozza, a SZÜT-ban feltárt hiányokkal összhangban a célterület elhelyezését. A tervezetben a HEP, illetve a Helyi Esélyegyenlőségi Program megnevezés nem jelenik meg, így nem követhető, hogy a települési HEP-ek problémái és intézkedési szükségletei miként épültek be. Jogalap: 2003. évi CXCV. törvény (Ebkvt.) 31. §; 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet; VEP módszertani útmutató I. fejezet 8–10. sor.	A bevezetés egészüljön ki az alábbi tartalommal: „A VEP véglegesítése során a vármegye településeinek hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP), valamint azok két éves felülvizsgálatában azonosított, visszatérő problémákat és intézkedési szükségleteket a SZÜT-ban feltárt szolgáltatási hiányokkal összevetve szükséges bemutatni. Az összevetés eredményeit a VEP beavatkozási javaslataihoz kapcsolódó HEP-illeszkedési összefoglaló rögzítse.”	Az észrevételt köszönjük. A VEP-ben megfogalmazott beavatkozási javaslatokat megalapozó SZÜT az elvárásoknak megfelelően figyelembe vette a települési Helyi Esélyegyenlőségi Programokban (HEP), illetve azok felülvizsgálatában visszatérően megjelenő problémákat és intézkedési szükségleteket. A VEP beavatkozási irányai (gy SZÜT-ban feltárt szolgáltatási hiányokra épülve, a HEP-ek releváns megállapításainak beépülésével kerültek megfogalmazásra. Az egységes Módszertani Útmutató ugyanakkor a VEP-ben önálló, HEP-illeszkedési összefoglaló készítését nem írja elő; dedikált illeszkedési fejezetet a vármegye Integrált Területi Programjában nevesített FVS-ek vonatkozásában vár el. Ennek megfelelően külön HEP-illeszkedési táblázat vagy önálló dokumentumra beillesztést terjedelmi okok miatt nem tartjuk indokoltnak. A Bevezetés szövegét ugyanakkor kiegészítjük annak rögzítésével, hogy a SZÜT készítése során a HEP-ekben azonosított visszatérő problémák és intézkedési szükségletek figyelembevételre kerültek, és a VEP beavatkozási javaslatai a megalapozó munkára épülnek.

13	Dr. Makkos Nándor	I. Bevezetés, 4. oldal	„...az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXIV. törvényben meghatározott, társadalmi kirekesztéssel érintett egyes csoportokra – különösen a nőkre, a mélyszegénységben élőkre, a romákra, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre, az idősekre...”	A hivatkozás jogilag pontosítandó. Az Ebtv. 31. § (2) bekezdése a HEP helyzetelemzésénél nevesíti ezeket a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat; a „társadalmi kirekesztéssel érintett egyes csoportok” nem az Ebtv.-t körbe használt törvény kategóriája. Ugyanez a rendelkezés a „fogyatékosággal élő személyek” megnevezést használja.	Javasolt szöveg: „...a vármegyei felzárkózási stratégiában, a VEP módszertani útmutatójában, valamint az Ebtv. 31. § (2) bekezdésében kiemelten megjelölt hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, különösen a nőkre, a mélyszegénységben élőkre, a romákra, a fogyatékosággal élő személyekre, a gyermekekre és az idősekre, továbbá vármegyei sajátosságait a tanyán élőkre.”	A módosítási javaslat átvezetésre került.	
14	Dr. Makkos Nándor	II.1.1.2., 14. oldal	„A családban élő férfiak kizárása a hátrányos helyzetűeknek szóló programokból a hátrányos helyzetűek jogait sértik...” továbbá: „A szegregáció fokozása és az esélyegyenlőségi törvény szempontjából sem kívánatos...”	A kategorikus jogvértési állítás nem kellően megalapozott. Egy támogatási program célcsoport-meghatározása önmagában nem jelent automatikusan jogellenes elkülönítést vagy hátrányos megkülönböztetést; a konkrét jogviszonyt, a védett tulajdonságot, az összehasonlítható helyzetet és az Ebtv. 7., 10. és 11. §-ában foglalt feltételeket kell vizsgálni. A szakmai érva a családtagok és kísérők bevonása mellett ettől függetlenül fenntartható.	Javasolt szöveg: „A családtagok, kísérők és más támogató szereplők kizárása egyes közösségi és prevenció programok szakmai eredményességét csökkentheti. Ezért a konkrét támogatási felhívás célcsoport- és elszámolhatósági szabályai között indokolt vizsgálni közvetett vagy támogató célcsoportként történő bevonásuk lehetőségét. Az egyenlő bánásmód sérelme minden esetben a konkrét program feltételei és az Ebtv. alapján ítéhető meg.”	A módosítási javaslat alapján a vonatkozó szövegrész pontosításra, finomításra került.	
15	Dr. Makkos Nándor	II.1.1.3., 72. oldal (a4 intézkedés)	„...alapítvány ösztöndíj programja kiemelten támogatandó a roma orvosi képzését és támogatási lehetőséget biztosíthatna roma diplomás egészségügyi szakdolgozók képzésére.”	A roma származás önálló kedvezményezési szempontként történő alkalmazása előnyben részesítésnek minősülhet, amelynek jogszerű kereteit az Ebtv. 11. §-a határozza meg. Ha a jogosultság megállapításához a roma származást kezelik, az különleges személyes adat, ezért a GDPR 9. cikkének feltételei is irányadók. A program célja megtartható, de a kiválasztási szabályokat jogilag pontosítani szükséges.	Javasolt szöveg: „Az ösztöndíjprogram a szakemberhiány mérséklése érdekében a hátrányos szociokondíciójú helyzetű jelentkezőket támogatandó; a roma közösségek elérése célzott tájékoztatással és mentorálással erősíthető. Amennyiben a roma származás önálló előnyben részesítési szempontként jelenik meg, annak jogalapját, időbeli vagy feltételbeli korlátját, az egyéni mérlegelés garanciáit és adatkezelési feltételeit külön szükséges rögzíteni.”	A módosítási javaslat minden említési helyen átvezetésre került.	
16	Dr. Makkos Nándor	II.2.1., 181. oldal	„...szükséges támogatni az információáramlás fejlesztését, a közös adatbázisok kialakítását és működtetését...”	A „közös adatbázisok” fordulat adatvédelmi szempontból túl tág. A szociális és egészségügyi együttműködés során egészségi állapotra, nemzetiségi/etnikai hovatartozásra vagy más különleges adatra vonatkozó információk is érintettek lehetnek. Az adatkezeléshez konkrét cél, jogalap, adatminimális, hozzáférési rend és a különleges adatok kezelésére vonatkozó feltétel szükséges. Jogalap: GDPR 5., 6. és 9. cikk; 2011. évi CXII. törvény (Infotv.).	Javasolt szöveg: „Ennek keretében támogatandó az információáramlás fejlesztése és olyan célhoz kötött, megfelelő jogalappal rendelkező interoperábilis adatkapcsolatok kialakítása, amelyeknél az adatminimális, a hozzáférési jogosultságok, a megőrzési idő és a különleges adatok kezelésének feltételei előzetesen rögzítettek.” A „közös adatbázisok” általános fordulat elhagyása javasolt.	A módosítási javaslat minden említési helyen átvezetésre került.	
17	Dr. Makkos Nándor	II. fejezet beavatkozási táblázatát, pl. II.1.1.3. 29–30. és 72. oldal	A táblázatok „A megvalósításért felelős személy(ek)” oszlopában több ágazati intézkedésnél „Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata” szerepel.	A felelősi szerepkört célszerű elválasztani a jogszabály szerinti ágazati feladat- és hatásköröktől. A vármegyei önkormányzat területfejlesztési tervezési, végrehajtási és koordinációs feladatait a 2023. évi CII. törvény 10. §-a határozza meg, míg például az egészségügyi alapellátás egyes feladatait a 2015. évi CXIII. törvény 5. §-a alapján a települési önkormányzat gondoskodik. A jelenlegi „felelős” megjelölés ezért több helyen hatásköri félreértést okozhat.	A táblázatok előtt javasolt rögzíteni: „A megvalósításért felelős megjelölés projekt- és fejlesztéspolitikai felelősséget jelent, és nem írja felül az ágazati jogszabályok szerinti feladat- és hatásköröket.” Az érintett sorokban célszerű: „Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata (koordináció/projektgazdálk szerep); az ágazati jogszabály szerinti fenntartó vagy feladatgazda (szakmai végrehajtás);	A Bevezetésben módszertani megjegyzéssel pontosítottuk a táblázatokban szereplő felelősök és közreműködők értelmezését. A szerepkörök tételes, konkrét szervezetekhez kapcsolódó szétválasztását ugyanakkor nem vezetjük át, mivel azt az egységes Módszertani Útmutató a VEP szintjén nem várja el. Emellett a várható intézményi, fenntartói és ágazati irányítási változások miatt a későbbi megvalósítás konkrét szereplői és felelősségi viszonyai jelenleg csak korlátozottan határozhatók meg.	
18	Dr. Makkos Nándor	I. Bevezetés, 3–5. oldal; fogyatékoságügyi beavatkozások	„A VEP beavatkozási javaslatai a SZÜT-ban ismertetett stratégiai dokumentumokkal összhangban kerültek megfogalmazásra...”	A tervezet 2026 júliusában készült és 2035-ig jelöli ki beavatkozásokat, ezért indokolt a 2026. január 1-jétől hatályos, 72/2025. (XII. 10.) OGY határozattal elfogadott Országos Fogyatékoságügyi Program (2026–2036) kifejezett figyelembevétele. A VEP módszertan még a 2015–2025-ös programot nevesíti, a jelen tervezetben pedig az új ÖFP megnevezése nem található.	Javasolt kiegészítés: „A fogyatékosággal élő személyeket érintő beavatkozások tervezése és végrehajtása során figyelembe kell venni a 72/2025. (XII. 10.) OGY határozattal elfogadott Országos Fogyatékoságügyi Program (2026–2036) céljait és a végrehajtás mérhetőségére vonatkozó elveit is.”	A SZÜT „IV. Illeszkedés az országos és vármegyei stratégiai dokumentumokhoz” fejezete a Módszertani dokumentumtól eltérően már az Országos Fogyatékoságügyi Program (2026–2036) dokumentumhoz kapcsolódó illeszkedést tartalmazza, a VEP-ben foglalt beavatkozások ennek figyelembe vételével kerültek megfogalmazásra.	
19	Dr. Makkos Nándor	A dokumentum egésze, pl. 4., 14., 29. oldal és összefoglaló fejezetek	A tervezet egyenesen használja a „fogyatékkal élő(ek)” és a „fogyatékosággal élő személy(ek)” kifejezéseket.	A terminológiai egységesítése indokolt. A hatályos Ebtv. 31. § (2) bekezdése, a 72/2025. (XII. 10.) OGY határozattal elfogadott ÖFP, valamint a 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett ENSZ-egyezmény a „fogyatékosággal élő személyek” megnevezést alkalmazza. Ettől csak pontos jogszabály- vagy dokumentumidőzést esetén célszerű eltérni.	A dokumentum saját szövegében a „fogyatékkal élő(ek)” fordulat egységesen „fogyatékosággal élő személy(ek)”-re módosítandó; szó szerinti idézetek és hivatalos címek változatlanul hagyandók.	A SZÜT és VEP Módszertani Útmutatója – elfogadásának időpontja miatt – még a korábbi terminológiát alkalmazza; ennek megfelelően a dokumentumban mindkét megnevezés előfordul, azonos tartalommal. Az ennek okára vonatkozó utalás lábjegyzetben beépült a bevezetés szövegébe.	
20	Dr. Makkos Nándor	I. Bevezetés, 3–4. oldal; III.6. Horizontális szempontok, 731–732. oldal; beavatkozási táblázatok	„A dokumentum emellett kitér az ütemezésre, a közreműködőkre és a megvalósításért felelős szereplőkre...”	A VEP végrehajtása jelenleg nehezen mérhető: az intézkedések jelentős részénél általános, 2035-ös határidő szerepel, miközben rendszerszerűtől output- és eredményindikátorok, kiinduló értékek, célértékek, mérőfőldővek és egységes adatforrások nincsenek hozzárendelve. A 735 oldalas dokumentum végrehajthatóságát és későbbi felülvizsgálhatóságát egy rövid, prioritásokat és mérési rendet tartalmazó melléklet jelentősen javítaná.	Javasolt új záró bekezdés/melléklet: „A VEP végrehajtásának nyomon követésére monitoringmátrix készül, amely intézkedésenként rögzíti a kiinduló értéket, a közbeszám és 2035. évi célértéket, az output- és eredményindikátort, az adatforrást, a felelős adatgazdát, a felülvizsgálat gyakoriságát, a prioritási szintet és az indikatív forrásigényt.”	A VEP módszertani útmutatója nem tartalmaz előírt végrehajtási és monitoring rendszer kialakítására vonatkozóan, így az észrevételben szereplő, a végrehajtás nyomon követésére vonatkozó elemek VEP keretében történő szabályozását a jelenlegi módszertani keretek nem teszik lehetővé.	
21	Dr. Makkos Nándor	IV. Partnerségi lépések, 733–734. oldal	„A bevonás eszközeiként értelmezhető a lakossági kérdőíves felmérés, a Vármegyei Felzárkózási Fórumok és a Tematikus Munkacsoportok során zajló diskurzus...”; ezt követően főként a társadalmasítás menete és sajtómegjelenések felsorolása szerepel.	A VEP módszertani útmutatója kéri a tényleges megvalósított partnerségi lépések bemutatását az esemény jellegével, időpontjával, tartalmával és fő eredményével. A fejezet jelenleg nem mutatja be tételesen a fórumok/munkacsoportok szakmai eredményeit és azt, hogy azok mely VEP-javaslatokba épültek be. A 734. oldalon az utolsó két sajtómegjelenésnél a cím szerepel, de URL nem.	A fejezet egészüljön ki egy táblázattal az alábbi oszlopokkal: „Esemény, időpont; résztvevő/érintett kör; fő téma; fő megállapítások és javaslatok, VEP-be történő beépítés módja; emlékeztető vagy nyilvános hivatkozás”. A 734. oldalon a „Felzárkózási Fórum IV. ülése” és a „Tematikus Munkacsoport VI. ülése” sajtómegjelenéséhez a teljes URL is kerüljön feltüntetésre.	Az észrevételét köszönjük. A VEP partnerségi fejezete a megvalósított partnerségi lépések bemutatását jelenleg is tartalmazza. A fórumok és tematikus munkacsoportok részletes jegyzőkönyvei, résztvevői, illetve az ott elhangzottak tételes bemutatása nem illeszkedik be a dokumentumba, ugyanis a Fórum működési szabályzatának III.2. pontja szerint a Fórum ülései nem nyilvánosak: „A Fórum ülései nem nyilvánosak. Az elnökön és a Fórum szavazati joggal rendelkező tagjain kívül az üléseken az állandó és eseti meghívottak, valamint Bács-Kiskun vármegye Önkormányzatának munkatársai vehetnek részt.” Erre tekintettel a munkacsoportok és fórumesemények szakmai eredményeinek, valamint az egyes VEP-javaslatokba történő beépülésnek tételes, eseményenkénti bemutatása nem lenne összeegyeztethető az ülések nem nyilvános jellegével. A partnerségi fejezet emiatt, illetve terjedelmi okok miatt sem kerül a jelenleginél részletesebb formában kifejtésre.	
22	Verostáné Csorba Mónika aljegyző Kerekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal			A VEP egyeztetési verzióval kapcsolatosan technikai jellegű észrevételtem van csak, szakmai szempontból az esélyteremtő paktum jól felépített dokumentum. A 342. oldalon az első bekezdésben dőlt betűvel benne maradt a mintában megfogalmazott instrukció. Ezt törölni kellene. A több, mint 700 oldal elrettentő terjedeleme, figyelembe véve, hogy ennek jelentős része többször ismétlésből áll. Ha a különböző célcsoportoknak megfogalmazott, de teljesen azonos feladatok, célkitűzések egy táblába kerülnének, jelentős mértékben csökkenne a dokumentum terjedelme, miközben belfartalmi értéke nem.		A 734. oldalon jelzett két sajtómegjelenés esetében a hivatkozások a szövegben jelenleg is elérhetők, az érintett sajtómegjelenések visszakereshetősége biztosított.	
23	Csikéria Községi Önkormányzat					Köszönjük, a sablonból származó instrukció törlésre került.	
24	dr. Bajai Barbara szakmai vezető Bajai Tankerületi Központ	363-509 oldalai között				A további észrevétel is köszönjük, a dokumentum terjedelmére és az ismétlődésekre vonatkozó felvetés szakmailag érthető. A VEP jelenlegi szerkezete ugyanakkor az egységes Módszertani Útmutatóban és a kapcsolódó sablonban meghatározott felépítést követi, amely célcsoportonként és beavatkozási szintenként kéri a bemutatást. Ebből adódóan bizonyos tartalmi ismétlődések nem szerkesztési hibáként, hanem a módszertani megfelelő következményeként jelennek meg. A különböző célcsoportokra vonatkozó, részben azonos beavatkozások összevonása terjedelmi szempontból valóban csökkentené a dokumentum hosszát, ugyanakkor gyengítené a célcsoportonkénti kereshetőséget és későbbi hivatkozhatóságot. Mivel a VEP egyik funkciója, hogy a későbbi pályázati felhívások, projekt-előkészítési folyamatok és célcsoport-specifikus fejlesztések számára hivatkozások alapját szolgáljon, a jelenlegi szerkezet megtartása indokoltnak tekinthető. A terjedelmi kockázat mérséklése érdekében a dokumentum elején és az egyes tématerületek bevezető részeiben erősebb stratégiai kereteket alkalmazunk, amely segíti az olvasót a részletes táblázatok értelmezésében. A táblázatos szerkezet teljes átalakítását ugyanakkor nem tartjuk célszerűnek, mivel az a kiadott módszertani sablontól való eltérést és a már egyeztetett tartalmak újabb szerkezeti felülvizsgálatát igényelné.	A módosítási javaslat átvezetésre került.